

enkeltindividet får en mulighed for at fravælge LD.

Jeg kan også henvise til side 44, hvoraf det også fremgår, at netop muligheden for at sikre den enkelte individuel frihed til at omplacere LD-midler er en af de hovedovervejelser, man har gjort sig i udvalget.

Om solidaritet: Hvis man skaber en mulighed for, at det enkelte menneske generelt får en videre adgang til at flytte sine pensionsbidrag, synes jeg da, at man i betænkningen på side 123 om de svenske erfaringer kan se, at man i Sverige arbejder med at lave en model, hvor man kombinerer solidariteten med mulighed for den enkelte til selv at vælge. Det er i øvrigt også det, man kan læse i betænkningen på side 251, hvor udvalget gør sig nogle overvejelser om, at hvis man opdeler pensionsbidraget i en forsikringsdel og en pensionsopsparingsdel, vil man kunne lave en solidarisk ordning, samtidig med at den enkelte har indflydelse.

Lige til sidst: Når statsministeren på mit spørgsmål om, hvor man skal sikre sig indflydelse, svarer ved at sige, at man skal gå til generalforsamlingerne, vil jeg bare spørge statsministeren, om han kan fortælle mig, hvilken generalforsamling det er, en bistandsklient skal gå til for at få indflydelse på sin ATP-opsparing.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Statsministeren mente, at jeg var uretfærdig i min kritik, fordi ordningerne er under opbygning. Det er jeg fuldt ud klar over at de desværre er, men da jeg ved, at det sker, gav jeg selvfølgelig flere eksempler:

Hvert medlem af Ingeniørernes Pensionskasse har en formue på ca. 1 mio. kr.; 700.000 kr. heraf er betalt af skatteyderne eller udlånt af skatteyderne, hvis man vil det. Pædagogerne, der i årevis har haft en fuldt udbygget ordning, har pr. medlem ca. 150.000 kr., altså 15 pct. af ingeniørernes formue. De 90.000 kr. heraf er betalt af skatteyderne, hvor ingeniørerne får 700.000 kr. Tekstilarbejderne: 2.000 kr. pr. medlem. Det er rigtigt, at deres ordning er under opbygning; i øjeblikket opbygges deres ordning i et tempo, der hedder 1.775 kr. pr. medlem i gennemsnit om året, hvor ingeniørerne i øjeblikket indbetaler 29.000 kr. i gennemsnit pr. medlem om året. Selvfølgelig ved jeg godt, at tekstilarbejdernes procent skal i vejret, men der er fastsat en meget lavere løn til dem, og de når aldrig op på ingeniørernes procent, og derfor må vi sige, at ulighederne består.

Jeg nævnte også som den næste gruppe halvdelen af alle lønmodtagere, som slet ingen ordning har. Nogle af dem får måske en, men status er, at halvdelen slet ingen ordning har og derfor i øjeblikket heller ikke får noget tilskud fra skatteyderne til deres pension. Det er uligheder, der i hovedtræk bevares, og selv om der sker justeringer, bevares de, fordi selve grundtrækket i arbejdsmarkedspensionen er, at uligheder i arbejdslivet forstærkes i pensionslivet.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Også jeg vil gerne takke for debatten, selv om jeg samtidig må erklære mig enig med hr. Bjørn Elmquist i den milde forundring over, at så stor en del af debatten er kommet til at dreje sig om ATP og LD.

Nu er jeg jo økonomiminister, jeg havde nær sagt for tiden – det skal ikke misforstås – og ATP's balance som opgjort i betænkningen ultimo 1994 drejer sig om 117 mia. kr. og LD's om 35,3 mia. kr. Det svarer sådan ca. til 20 pct. af den samlede pensionsformue, og det er altså det, vi primært har koncentreret os om, sådan som jeg har hørt debatten.

Nu er de to ordninger jo helt særlige, og statsministeren har givet en del kommentarer til den del af debatten. Jeg vil også supplere med lidt, men gerne slå det fast, jeg har sagt, og som hr. Aage Frandsen også nævnte i et af sine indlæg, at en forudsætning for demokratisk indflydelse er den offentlige debat, men, sagde hr. Aage Frandsen, og det er jeg også enig i, den er jo kun interessant og giver kun mening, hvis det også betyder mulighed for indflydelse. Den sammenkobling er jeg hundrede procent enig i er der.

Så vil jeg godt understrege, og det gør betænkningen altså også, at der i lovgivningen er angivet, at der skal være direkte valg til bestyrelserne i de tværgående pensionskasser, dvs. de pensionskasser, som ikke forvaltes under livsforsikringsselskaberne, men at mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne skal vælges af og blandt medlemmerne i de pågældende kasser. Derfor har det jo mening at diskutere, hvad det er for en investeringspolitik, hvad det er for en gennemsigtighed osv., der er brug for.

Så er der jo også angivet, og statsministeren pegede også på det, at i livsforsikringsselskaber, der administrerer aftalebaserede pensionsordninger, er der oftest repræsentanter for arbejdsmarkedets parter i bestyrelsen. Det kan selvfølgelig være anderledes, men nu skal vi huske, at livsforsikringsselskaber er aktieselskaber, og